

Prenumerata
miesięcznie
z odborem w
Administracji
mk. 100.
Z dostarcze-
niem do domu
lub przesyłką
pocztową
mk. 120.

SŁOWO WILEŃSKIE

Wychodzi codziennie, z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych, o g. 4-6j pop.

Adres Redakcji: Wilno, Mickiewicza 1, m. 4. Nr. telefonu 156.

Redakcja otwarta od 9 ej rano do 2-giej po południu.
Administracja: od 10-jej rano do 4-jej wieczorem.

CENA NUMER
5 mk

CENA OGŁOSZEŃ
Za wiersz po-
tłoczy jedno
zestawienie
zestawienie
50 mk. polsk.
za tekstem 1
mk. w tekście
60 mk.

Biblioteka Jagiellońska
KRAKÓW

MAJ 11
Środa.
Dziś — Mamerta B.
Jutro — Pankręgo M.
Wschód słońca—4.04
Zachód słońca—7.48

TEATRY I WIDOWISKA.
„Polski” — „Judasza z Kaributu”.
„Żołnierski” Przedstawienia niema.

KINA:
„Heljos” — „Duma we Florencji”.
„Polonia” — „Kawarenka”.
„Sztetmer” — „Amerykańska Proteza”.
„serje 1. „Kradzież torpedy”.

BIBLIOTEKI I CZYTELNI.

„Uniwersyteckiej biblioteki” otwarta
codziennie przed południem i świat
od g. 9-1 i od 4-6.
„Uniwersytecką czytelnię” otwarta
codziennie przed południem i świat
od g. 10-11.
„Biblioteka Tow. Przyj. Nauk” otw.
tylko w niedziele od g. 11-1.

GIEŁDA WARSZAWSKA:

z d. 9 maja 1921 r.
Dolary 659 mk.
Marki niemieckie 1355
Franki 3475
Funt sterlingi 4000
10 rb. złotem 4000

CENY KRUSZCÓW.

Wszystkim oddziałom Polsk. Kręj. Kasy
Pocztowej polecono nabywać złoto i sre-
bra na rachunek ministerstwa skarbu, po-
dług cen poniżej podanych, które obowiązują
aż do odwołania: za złoto za srebro
za rubla 340. — 170. —
„marki niemieckie” 197. — 47. —
„korony w. s.” 128. — 30. —
„jednostki monet państw
należących do Dęgi Łacińskiej” 172. — 39. —
„korony słowackie” 172. — 39. —
„florensi holenderski” 205. — 80. —
„florensi austri.” 104. —
„szylingi” 48. —
„dolara” 400. — 227. —
„fanta szw.” 2,215. —
„fanta białym” 1,511. —
„dolara austri.” 1,511. —
„gram czystego kruszc” 489 — 940

CENY PRODUKTÓW

z dnia 11 maja na targu wileńskim.
Zyto 1000—1050
Mąka żytnia 1100—1150
Jęczmień 850—950
Gryka 900—950
Owies 850—900
Groch 900—1000
Marchew 400—500
Buraki 280—350
Brukiew 260—330
Kartofle 220—250
Sól czarna 280—
Sól biała 450—
Mięso wołowe 2600—5000
„cielęce” 2600—3000
„wieprzowe” 4000—6400
Chleb razowy za funt 20—25
„biały” 40—
Stonina 200—220
Sadio 180—200
Mesio 250—300
Cukier 130—190
Kasza jęczmienna 35—
„perłowa” 35—
Ryż 30—
Jajka 10 sztuk 100—130
Mleko kwarta 25—35
Drzewo wóz 1000—1500

ROZKŁAD RUCHU POCIAGÓW KOLEJOWYCH.

Wilno—Warszawa.
Pociąg Nr. 818 odepłazi z Wilna do War-
szawy o g. 10—45 m. Pociąg drugi, Nr. 851—
o g. 18—30 m.
Do Wilna przybywają z Warszawy. Po-
ciąg Nr. 818 o g. 18—40 m. Pociąg Nr. 851
o g. 9—50 m.

Sprawa Wileńska.

Obrazy brukselskie

BRUKSELA. 9.5. (E. E.). Odbędzie się wspólna konferencja polsko-litewska. Delegaci litewscy podnieśli przedewszystkiem sprawę przyłączenia Wileńskiego do Litwy Kowieńskiej. **Delegacja polska oświadczyła kategorycznie, że Wilno jest miastem polskim i dyskusja nad przyłączeniem Wileńskiego do Litwy Kowieńskiej jest stanowczo wykluczona.** Wówczas delegacja litewska zaproponowała przejście do omawiania stosunków polsko-litewskich ekonomicznych, politycznych i wojskowych. Obrad nie ukończono.

Prasa kowieńska o obradach.

KOWNO, 9.V. (EE) Prasa kowieńska dowiadyuje się, że pierwsze posiedzenie delegacji polsko-litewskiej po przerwie odbyło się 2 maja. Obrady nosiły charakter nader uroczysty. Ogłoszone zostały deklaracje obydwu przewodniczących: Grawanowskiego i Askenazego, poczem Hymns zarządził peroradno przerwać odeśnięcie dania możliwości obydwom delegacjom skomunikowania się ze swymi rządami. Na obradach były tłumy publiczności, które prasy i dyplomatyczne były pełne.

Sejm w Wilnie — koniecznością.

Wilno, 11 maja.

Na niedzielnym wiecu uchwalono rezolucję, domagającą się przyłączenia Wileńskiego do Polski. Autorami tej rezolucji są ludzie o najlepszej woli i gorącym patriotyzmie. Tego nikt nie zakwestionuje. I jest owa rezolucja odbiciem uczuć, które targają nami w chwili konferencji polsko-litewskiej w Brukseli a powstania na Śląsku. Rozumiemy dobrze motywy, które wpłynęły na treść uchwał niedzielnego wiecu.

Nie będziemy dziś zajmować się wszystkimi punktami rezolucji.

Pragniemy pomówić tylko o tym, co się da streścić w jednym wyrazie: „Przyłączyć”.

Jak dla autorów tego hasła, tak i dla wielu jego zwolenników wydaje się ono jedynym wyjściem z obecnej sytuacji, jedyną obroną przed niebezpieczeństwem przyszłości.

To przyłączenie jednak nie jest tak łatwe, ani tak proste, jakby się go zwolennikom wydawało.

Rozważmy.

Okręg górniczo-przemysłowy Śląska dwukrotnie z bronią w rękę, a raz głosowaniem stwierdził swą wolę przyłączenia się do Polski. Onegdaj wybuchło na Śląsku powstanie. I cóż czyni rząd polski? Czy przyłącza Śląsk do macierzy? Nie. Zamyka kordonem swą granicę, zakazuje werbunku do szeregów powstańców a im poleca zachować zbrojnych wystąpien i oczekiwać decyzji Rady Najwyższej.

Dlaczego? Bo sprawa śląska (jak i Wilna) należy do kompleksu spraw międzynarodowych.

Albo Polska jest członkiem Ligi Narodów i podaje się jej dyktynom, albo ją odrzuci. W takim zaś wypadku staje do wojny z państwami sojuszniczymi, ponosząc konsekwencje tego.

A „dostojne osamotnienie” Polski nie leży w jej interesie.

Więc jeżeli trudno jej „przyłączyć” Śląsk bez uchwały Rady Najwyższej, ów Śląsk, który i plebiscytem i powstaniem opowiadał się za Polską, to trudniej, daleko trudniej przyłączyć Wilno do Polski.

Tu prawa historyczne ani etnograficzne nie wystarczają, tak samo jak i w kwestii Śląska.

Tembardziej, że odpada walny argument, który Polska może przytoczyć na usprawiedliwienie swe, gdyby zajęła przed czasem Śląsk: plebiscyt, powstanie. Czyli: wola ludności.

Dotychczas, niestety, wola ludności Wilna nie przedstawiała się w jakichś czynnie prawnym, uznanym przez międzynarodowe przepisy. Uchwały ani wiecie nie są nim. Plebiscyt się nie odbył, Sejmu nie zwolano. Jakż zatem dowód woli tej ludności? Na co się Polska może powołać, gdyby przyłączyła Wilno do swego państwa?

Sejm w Wilnie okaże całemu światu to wole.

I dlatego — zwołanie Sejmu wileńskiego jest koniecznością.

Co potem nastąpi, będzie się opierało na uchwałach reprezentacji ludności Wileńskiej, to jest Sejmu.

Propagatorzy hasła „Przyłączyć!”, w interesie zrealizowania jego, powinni się nad tem zastanowić, że:

— **Sejm w Wilnie — koniecznością.**

Treść numeru:

Sprawa Wileńska na Konferencji w Brukseli.
Sejm w Wilnie — koniecznością.
Naczelnik Piłsudski o ułanach polskich.
Wiadomości z Kowna.
Z miasta: Młodzież uniwersytecka o Śląsku.
Recenzja teatralna z „Judasza”.
Z sali koncertowej.
Ze świata.
Depesze.
Kronika.

Z ostatniej chwili.

Powstanie na G. Śląsku.

Odrzucenie propozycji angielskiej.

PARYŻ. (E. E.) Propozycja angielska, dotycząca tymczasowego przyznania Polakom i Niemcom terytoriów bezspornych z pozostawieniem okragów przemysłowych władzy komisji międzysojuszniczej, rozważana była w niedzielę przez międzysojuszniczą komisję wojсковą w Wersalu pod przewodnictwem marszałka Focha. Propozycja angielska została odrzucona.

Komunikat bojowy powstańców.

SOSNOWIEC. (E. E.) Komunikat sztabu powstańców donosi Niemcy koncentrują się wzdłuż Odry i zamierzają sforsować rzekę. W Opolu Maryni wydał odezwę do Niemców, wyzywając ich do samobrony. Ataki niemieckie na Olszę odparto. Wiadomość o wzięciu przez powstańców Kędzierzyna jest przedwczesna, powstańcy dotychczas opowalali tylko niektóre przemiałnie. W nocy z soboty na niedzielę walki odbywały się na całym froncie, gdzie strażolki słyszały nawet w Sosnowcu. Stwierdzono największe oddziały się koło Katowic, Bytomia, Oleśna. Oleśno całkowicie opuszczono. Na zachodnim brzegu Odry silnie oddziały Reichswehry koncentrują się po kilka tysięcy ludzi. Powstańcy, celem skoncentrowania się strategicznego, cofnęli się na prawy brzeg Odry. Niemcy rozbroili i wzięli do niewoli koncentrującą się część policji polskiej plebiscytowej.

Rząd tymczasowy.

SOSNOWIEC. (Orient.) Rząd komunalne powstańcze tworzą rząd tymczasowy, którego przedstawicielem w większych miastach śląskich mają pertraktować z władzami koalicyjnymi.

(Dalszy ciąg depesz na 4-jej stronie).

Co dzień niesie?

—S—
Z MIASTA.

Młodzież Uniw. o Śląsku.

Wiec ogólny - akademicki.

W poniedziałek, 9 maja r. b., odbył się z powodu wypadków na Górnym Śląsku wielki wiec ogólny-akademicki w auli Kolumbowej Uniwersytetu Stefana Batorego.

Wielka aula kolumbowa została wypełniona po brzegi przez młodzież akademicką, która, jak nigdy, liczenie pospieszyła na wiec, aby zademonstrować swą postawę wobec powstańców rodaków na Górnym Śląsku.

Zagajanie wieceu.

Wiec zagali prezes R. M. A. kol. Kiersnowski, który w krótkim przemówieniu uzasadnił przyczynę zebrania się i zaznaczył, że młodzież, która zawsze idzie w pierwszym szeregu, powinna ujawnić swe stanowisko wobec wypadków natury międzynarodowej, z najważniejszej, poczem uderzył głosu obecnemu, na wieceu Jego Magnificencji Rektorowi prof. Siedleckiemu.

Mowa Rektora.

Rektor Siedlecki w dłuższym przemówieniu przeprowadził paralele pomiędzy Górnym Śląskiem a Wileńszczyzną, zaznaczył że wspólne warunki i okoliczności, w jakich żyją i muszą wywalczać swe losy i ustanowienie swej woli i dowie polskie dzielnice. Sytuacja, w jakiej się znajduje Górny Śląsk, jest rozpaczalna, a jakże podobna do położenia, wytworzonego w naszym kraju. Płkne, gorące przemówienie rektora Siedleckiego pokryło burzą oklasków.

Dalsze przemówienia.

W dalszym ciągu przemawiający wiecu udzielił głosu kol. Kaz. Lezczyskiemu, który w dłuższym, a bardzo pięknie przemówieniu, mówił o hasłach demokracji, stanowienia o sobie, hasłach, które zwycięskie państwa wypisyły na swych sztandarach i które rzekomo toczyła się wojna. Dzisiaj na żywym przykładzie widzimy, że hasła te, a przedewszystkiem wolność ludności padają ofiarą innych, wręcz przeciwnych zakusów. Górny Śląsk musiał krwawo pociętować to, co w traktacie pokojowym zostało mu zapewnione, a czego nieodzownym warunkiem było przywrócenie wileńskiej zysła wyrazy otuchy. Zagrożenie podobne, jak i wy, pogwałceniem praw naszych do stanowienia o sobie — tam silniej i serdeczniej odczuwamy waszą, bracia, niedolę, ból i gniew. Wierzmy mocno, iż przelana przez was krew spłóla Śląsk nierozdzielny z wami z Polską. Nie omyliła się więc przeczka ta, która była o naszych losach stanowią. Robotników, ludowi, powstańcom śląskim część!

Rezolucja.

Po tych przemówieniach kol. Podolski zaproponował uchwalenie następującej rezolucji, co jednomyślnie uczyniono:

„Ludowi śląskiemu, który stwierdza czynem i pięcioletnią krwią swą niezłomną wolę należenia do Polski, młodzież akademicka wchodząca w wileńską zysła wyrazy otuchy. Zagrożenie podobne, jak i wy, pogwałceniem praw naszych do stanowienia o sobie — tam silniej i serdeczniej odczuwamy waszą, bracia, niedolę, ból i gniew. Wierzmy mocno, iż przelana przez was krew spłóla Śląsk nierozdzielny z wami z Polską. Nie omyliła się więc przeczka ta, która była o naszych losach stanowią. Robotników, ludowi, powstańcom śląskim część!”

„Zwzyszywszy, że powstanu górnoszlaskiemu należy się pomoc materialna, Młodzież Akademicka Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie poleca Radzie Mi. Akad. zainicjowanie zbiórki na rzecz powstańców górnoszlaskich.”

W dalszym ciągu głos zabierali kol. Galineta i Podolski, którzy, podkreślając doniosłość chwili, oraz za znaczącą, że front, który się otworzył na Śląsku, na granicy niemieckiej, że front ten kończy się tu, niedaleko od nas, wobec tego musimy

Naczelnik Piłsudski o ulanach polskich.

(Mowa Naczelnika Państwa, wygłoszona dnia 24-IV 1921 r., na bankiecie, wydanym na cześć Miszaka Piłsudskiego w Warszawie, w Pałacu przy korpusie oficerski 15 p. ulanów).

Moi Kochani! Kiedy mówię do przedstawicieli jazdy, miesza się we mnie wiele sprzecznych uczuć. Ci, co mieli sposobność znać mnie dłużej, przez czas 7 letniej wojny, wiedzą, że był kawalerystą uważam za trudniejszą od boju plectoty. I nie dziwię się, że każdy, kto ma szczęście lub niechęć do dowodów i wojny, marzy i pragnie: być nie w plectocie. Tym czasem rozwój środków technicznych wprowadza w dzieje jazdy stały kryzys. To wojsko wymaga tyłu ofiar, tyłu nakładów i takich strat, że rozwijające się wolę środki techniczne wypreszczają, że muszą być stanowiąc królowej wojny. Tym ciężki problem, który zawiązał nad kierownictwem wojennym całego świata, zawiązał także i nad nami. W każdej wojnie ostatniego stulecia, i po wojnach, gdy liczono nabyte doświadczenia, myślał każdy powołany do rozwiązania, czy nie warto tego, co kosztuje jazdę, obrócić na coś innego. Chociaż zechcieli sami zdać sobie sprawę z tego problemu, jak ten, który zbiera dane, czy istotnie wolno wydawać środki państwowe i narodowe na instrument bojowy małej wartości. Nie mówię tego, abym wam, w dniu waszego święta, chciał sprawić przykre. Owo, bo takim jest mój obowiązek, że tak jest prawdą, jasną, prostą, szczerą. Owo walczą we mnie jeszcze trzy liny: ci, co mieli szczęście lub niechęć być pod moim dowództwem, wiedzą, że jestem z tych, którzy szukają rozwiązania zagadnień wojennych nie gdzie indziej, jeno właśnie w szybkości. Poruszenia są, które nie dają odprawy i mogą być, to problem, nad którym moja głowa i moja dusza pracowała sto razy czasu wojny. Ktoż, jeżeli nie jazda, powołana jest do rozwiązania tego zagadnienia? Nie plectota, która w porównaniu do was tylko żołwim posuwać się może krokami, nie artylerja, ciężniejsza przez niebezpieczną konie, nie także i mogące pracować tylko krótki czas, jeno jazda szybka, wolna, lotna, decydująca, gdy trzeba osiągnąć rezultaty, ta może rozstrzygać o przełamaniu nieprzyjaciela.

My, żołnierze zachodu i wschodu, — my jesteśmy wszędzie zagrożeni, mający do osłony setki kilometrów, my musimy rozstrzygnąć zagadnienie, na które wojna światowa nie dała odpowiedzi. A ja, — kiedy szukam myśli słowa zbawczego, — to na was zwracam utęsknione oczy. A nuż — nikomu, jeno wam, danem będzie właśnie rozwiązanie problemu? Jazda polska ma dawną, świętą tradycję, ona broniła dalekich, wielokilметровych przestrzeni, ona sięgała po rubieże Rzeczypospolitej. Wiele kiedy jestem wśród was, — niech mi wolno będzie powiedzieć, — że mimo wszystko, w optymistycznie rozstrzygnięciu problemu wojny, jazda polska egzaminu czasu wojny nie zdała. Zdała go pod względem technicznym. Ale zdała go walczyli, moralnym. Pod tym względem przewyżyła wszystkie rodzaje broni. Za-

łamała ducha, załamała serca, wahała odwagi, — wśród nich nie było. Zawsze i wszędzie stała, walczyła jako wojsko, na które wódz liczyć mógł bez obawy. To był ci, co nigdy nie zawiedli. Gdyby mi przyszło sądzić poszczególne jednostki armji, wyznaje, i jazdy miałem radość, dużą, i powiem sobie, że oznaczanie najwzwyż otrzymują te jednostki, które ani razu nie przestęły być żołnierzem, dochowały cnoty wojskowej, pewne, niezachwiane, niezawodne. Odnazczyłem 3 dywizje plectoty; wśród jazdy, — bylibym miłośnik oznaczając trzy czwarte pułków, idąc za głosem serca, — co znów nie harmonizowałoby z tam, co to będzie odpowiedzia na wyrażony żal waszego pułkownika, że pułk ongi w Zielwie oznaczania nie dostał. Po długiej walce, — miare znalazłem. Te jednostki, wśród jazdy, które toczyły bój przez całe dwa lata, które dały największy wysiłek i osiągnęły największe sukcesy, te, które dały nadzieję, że na nich, na ich doświadczeniach jazda w przyszłości oprzeć się będzie mogła, te pułki zdecydowanie się udekorować orderem „Virtuti Militari”.

W przeciągu całej wojny pułk 15 pracował razem z dywizją plectoty, nie miał zatem okazji do tego, aby zdobyć dla jazdy oświadczenie, jako była zupełnie samodzielnie broni. W tych próbach bojowych, gdzie jazda została odrzucona przez wroga, nie występowałaś nigdy. Nie chcę zatem sądzić, jakie byłoby wasze zachowanie się, gdybyście na południowym froncie byli narażeni, choć skłonny jestem myśleć, że i tam byłobyście do dania sposobu. Tam, gdzie byłabyście, byłoby doskonałe, i chociaż świat część zwycięstw wam przysłał musi. W tej dziedzinie jesteście najlepszym pułkiem, jaki znam, mówię wam to szczerze i otwarcie.

To zaś, gdy mi przyszło sądzić o jednostkach, na których przyszłość polskiej jazdy oprzeć się może, zastrzeżem się na 15 pułku ulanów z ich waleństwem. Pozwólcie, że zanim jako pierwszy kawalerji, a jemu wirtuti Militari wyprawy zdrowie nowego kolegi, rzucę okiem w przyszłość. Granice Polski są otwarte, jesteśmy skazani na wypadki wojny, wszystko jedno z którym sąsiadem — na wojnę manewrową. W tej wojnie jazda może być albo niepotrzebna, kosztowną kulą w nogi, albo świętym instrumentem do zwycięstwa. To zależy od samej jazdy, od jej wartości i tych zleń, które w sobie rozwinąć potrafi. Kto miał szczęście lub niechęć podemną służyć, wie, że jestem wielokrotnie ryzykantem. Cały mój wpływ w państwie kładę na to, aby państwo ryzykowało utrzymaniem walekiej i lotnej kawalerji. Oni zaś nie chcą próżnie, aby rozwinęli w sobie te wartości bojowe, jakich potrzeba, a rozległe granice Polski otwierają. Niech je rozwinię pułk 15! Niech żyje!

Ostatnie słowa Naczelnego Wodza zostały zgłoszone okrzykami i dźwiękami muzyki; oficerowie tłumnie wstąpili na dachy pałacu, a w szeregach pułkowników i pułkowników Andersowi. Entuzjazm ogólny.

Prasa francuska oskarża politykę Ententy.

PARYŻ. (Orient). Prasa francuska wobec wypadków na Górnym Śląsku zajmuje ogólne stanowisko przychylnie dla powstańców, oskarżając politykę Ligi Narodów i Rady Najwyższej przewleknięcia rozstrzygnięcia sprawy przynależności tego kraju i przedłużając cierpienia i tak już umęczonych mieszkańców, którzy zostali doprowadzeni do rozpacz i chwycili za broń, aby przyspieszyć powrót życia na Górnym Śląsku do normalnego porządku.

Oskarżenie Ententy dla ofiar powstańców Śląskich.

być czujni i każdej chwili gotowi. Mówcy zaproponowali następującą rezolucję uchwaloną jednomyślnie:

„Zwzyszywszy, że nieustalono są po dziś dzień granice Rzeczypospolitej, Polskiej, rozstrzygnięcia sprawy wileńskiej i śląskiej zwzyszywszy, że nawet po rozstrzygnięciu tych spraw, po ustaleniu granic, położenie geograficzne Polski, otoczonej z zachodu i wschodu przez liczne niebezpieczeństwa państwa, wymagać będzie od jej świadomych obywateli szczególnej czujności i stałego pogotowia wojennego, zważywszy, że tradycje i faktycznie nabyte obowiązki do trwania w owym pogotowiu wojennym jest Polska młodzież kresowa, pragnąc tej ostatniej — dać przykład, godny naśladowania, młodzież akademicka wchodząca w wileńską zysła wchwała zasadę przymusowego wyzskolenia wojennego, któremu z przysług musi się poddać każdy akademik Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, pozostawiając do narodowości polskiej, bez względu na nazwę uzyskaną w wojsku, za wyjątkiem oficerów, absolwentów szkół podchorążych i absolwentów polskich szkół podoficerskich.”

W tym celu wiec młodzieży akademickiej w Wilnie postanowił: 1) powołać do życia akademicki związek wojskowy studentów Polaków — Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie; 2) zobowiązać każdego akademika Polaka do wstąpienia do związku pod rygorem usunięcia go ze społeczeństwa akademickiego; 3) oddać akademikom, zrzeszonym w akademickim związku wojskowym, do dyspozycji należny wiaz wojskowych w Wilnie.”

Po przyjęciu tej uchwały odpisowano „Rote” Konopnickiej i wyruszył pochód.

Pochód.

Cała młodzież akademicka oraz po drodze dołączające się tłumnie publiczność ruszyła ulicą Adama Mickiewicza ku hotelowi „Georgie”, gdzie zamieszkuje przedstawiciel Anglii tam odpowiadał „Nie damy ziemi.”

Poczem pochód tłumnie udał się przed dom, zamieszkiwany przez konsula francuskiego p. Caumeau i tam manifestował, wznosząc okrzyki: „Niech żyje Francja!”

W drodze powrotnej obłornie już rzesze ludności, na czelę zysła jazda ulady, przystąpiła do Naczelnika Państwa, gdzie zamieszkuje gen. Żeligowski. Delegacja akademicka udała się do generała Żeligowskiego, który się po chwili ukazał na balkonie. Okrzykiem na cześć generała nie było końca. Orkiestra, która młodzież zabierała z „Restauracji Zakazanej” w Warszawie, zagrała na odpowiedź, poczem znów wzniesiono okrzyki: „Niech żyje generał Żeligowski!” i tłumy zaczęły w podniosłym nastroju się rozchodzić.

W ten sposób Wilno okazało, wspaniale zadokumentowało swą solidarność z bracią górnoszlaskimi.

Z PRASY ŻYDOWSKIEJ.

Żydzi o wypadkach śląskich.

„Najer Morgen” w artykule swoim p. t. „Na Górnym Śląsku” omawia kwestię polityczną, stojącą na stanowisku obiektywnego rozpatrywania wyników, jakie dał plectoty na Górnym Śląsku.

„Znaczący wkład wilsonowski jest może dobry w teorii, lecz stosowanie go w życiu narodów, z którym się nie obcuje, jest niemożliwością. „Jeszcze rok temu”, — pisze autor tego artykułu — „narod górnoszlaski żył sobie spokojnie, bez troski i śladu nienawiści jednej części ludności przeciwko drugiej. Naraz spłonęła i pracownicy Śląsk rozszalał, zainicjował niemieckich agentów. Było to wtedy, gdy niemiecka „Reichswehr” opuściła Śląsk i cofnęła się do linii Katowice — Wrocław. I już w tym czasie dojrzały owoce „plebiscytu”.

Niemcy byli wzburzeni, opuszczali Śląsk; na ulicach wytarzały się nastroj słowni dwuch obywateli, go-

owych do wzajemnej walki z bronią w ręku.

Prasa niemiecka na Górnym Śląsku, której akcją niepodobno sobie wyobrazić — gazety po 30 stron dziennie i po 10 numerów w każdej, wsi — rozszalała jakiegoś fantastycznie-haniebnie wiersi o Polsce; pamiętam, że np. niemiecki „Kurier Górnosląski” nie powstrzymał się ogłosić, że „Łódź do Warszawy podróż odbywa się konno a koleja i gdy konie są zmęczone, wtedy: pasażerowie, sami popychają pociąg... i t. p. brednie. Nawet organ socjaldemokratyczny „sozialistów” zamieścił wiadomość o tem, że w Warszawie ludzie na ulicach upierają z głodu, i t. d. i t. d.

Dalej autor płasze, że podobnie historycy zganią atakując przemyślnie, iż instynkty pierwotne do takiego stopnia zostały podrażnione, iż drobnotępa wstąpiła, żebyby jeden obóz rzucił się na drugi. „Oto są owoce plebiscytu!” — kończy artykuł swoje wywody — „owoce podburzenia przez zbrodniarza prasy i jednej części ludności Górnego Śląska”. Jedna iskra wystarczy, żeby wzniecić ogień; i ta iskra już się tli na G. Śląsku wybuchło powstanie... „Wino, kochane Wilno, strzeż się ognia, głodu i plebiscytu. Dość już mamy wzajemnej nienawiści!”

Z SALI KONCERTOWEJ.

Koncert na „Bratnią Pomoc”.

Sympatyczne i niezmiennie wrażliwe wywołał koncert na Bratnią Pomoc, w sali Świątkich, do czego się głównie przyczyniała publiczność, składająca się z młodzieży, entuzjastycznie obsypującej kwiatami i z zapalem oklaskującej wykonawców.

Barytonista p. Stanisław Malinowski posiada ładny głos, który zasługuje na większe jeszcze wyeksponowanie, gdyż wobec muzyczności i spójności i zupełnie inteligentnego ujmowania treści utworów, można się spodziewać bardzo pomysłowych wyników. Ze szkoda ładnego brzmienia, skłonny jest śpiewać do preferowania głosu; jestto bardzo częsty objaw u młodych artystów, przed którym surowość zniechęca artystę ostrzeżenie, jako przed niebezpieczeństwem dla trwałości organu. Powinien p. Malinowski postarać się o jeszcze wyraźniejszą wymowę tekstu. Artyści z oper: Bizeta, Verdigo i Leonca Valle i piosenki: Moniuszki, Młynarskiego „Piosenka o Komendancie” (bisowana), i t. d. dali sposobność do wykonania wspaniałych „właściwości głosu” śpiewaka.

Bardzo przyjemnym urozmaicenie było wykonanie kilku melodii:

ODCINEK TEATRALNY.

Judasz z Kariothu.

Dramat w 5 aktach K. H. Rostrowskiego.

Karol Hubert Rostrowski należy do najwybitniejszych i najbardziej odpowiedzialnych, jak oryginalnych. Dokładnie jego twórczość chodzi z krytyką na palcach, u niego wyłaził się wyjątkowo, z którego by dały się wywodzić pewne liście wytyczne, prowadzące do charakterystyki autora, do ujęcia jej w pewne niżej określone szablony. Wystawienie jego „Miosierdzia” w Warszawie dało niedawno sposobność do szerokiego omawiania talentu autora „Judasza”. Cecha, która stanowiła dla Rostrowskiego w literaturze naszej bezspornie, to w Wyjątkach i Przybywającym jest przedewszystkiem ich poezja, wspaniałe wiersze, doskonale opowiadane sceny, i oryginalność twórczych obrazów. Na tem prawdziwie artystycznym i bogatym bohaterem autora, figurę — bezdługo — „Judasza” przedstawił realistę — ten psychologiczny realizm jest najbardziej charakterystyczną cechą jego twórczości.

Wiadomości z Kowna.

Żukowski ponownie Naczelnym Wodzem Litwy.

Jak się dowiadujemy, gen. Żukowski ponownie objął Naczelną Dowództwo w Kownie. Również donosi nam, że w ostatnich czasach zauważono przybycie do Kowna licznych wojskowych niemieckich, przebranych w ubiory cywilne.

Nowy poseł sowiecki w Kownie.

Dotychczas poseł sowiecki w Litwie, p. Mostowienko, wyjechał do Moskwy, skąd uda się do Czechosławii. Na jego miejsce mianowano p. Szymona I. Arlowa.

Purykisz w Rydze.

Onegdaj wyjechał do Rygi minister spraw zagranicznych, w sprawie przyszłego związku państw bałtyckich. W podróży towarzyszył mu kapitan Girdwin. Ślad Purykisz wyjechał do Rewla.

Litwiń o powstaniu śląskim.

„Litwa”, organ litewski, wychodzący w języku polskim w Kownie, zamieszcza w Nr. 100 z dnia 8 maja artykuł wstępu p. t. „Korantajada”, dochodzący w nim do wniosku, że powstanie na Śląsku zorganizował rząd polski i, że jest ono tematem, czem „dowcip ludzi” (marz

gen. Żeligowskiego na Wilno). Cady artykuł jest jednym sklekiem ordynarnych kłamstw. Wystarczy, by uwzględnić jego tendencyjność, porównać twierdzenie „Litwy” co do organizacji powstania śląskiego z nową niezależnością śląską i parlamentarnie niemieckim. Ow. poseł socjalistyczny głośno i wyraźnie oświadczył, że rząd niemiecki spowodował wybuch głowu ludu śląskiego i, że Niemcy gromadzą na granicy polskiej wojska, czego Polacy nie czynią. „Dowcip kowienicki” pochodzi z akademii smorgońskiej i niedzielnym dzieł traci...

„Z otwartym sercem”.

Tosamo pismo, donosząc o rozporządzeniu, dodaje, że „Litwa” pisał: „Na konferencję brykselską Litwa, jak zawsze, poszła z otwartym sercem”.

Bardzo możliwe, ale czy to serce nie otwarło się w celu wchłonięcia w swój organizm ogromnej liczby Polaków wraz z Wilenszczyzną?

I to co warte...

Przedstawiciel Litwy przy stołcu Apostolskiej, ks. Narajuszas, donosił rządowi swemu, że papież obdarzył Katedrę Kownicką nazwą: Bazylika Minor.

ZE ŚWIATA.

Kryzys ministerjalny.

BERLIN. (O.) Wybuchł tutaj kryzys ministerjalny. Nowi kandydaci na ministrów nie są jeszcze wymieniani. Toczą się pertraktacje pomiędzy poszczególnymi stronnictwami i rządami.

O zadaniach nowego gabinetu.

BERLIN. (O.) Prasa socjalistyczna niemiecka, pisząc o kryzysie ministerjalnym, wyraża nadzieję, że nowy gabinet okaże więcej zdolności w polityce zagranicznej od dotychczasowego i potrafi wywołać państwo niemieckie z zatargu z mocarstwami sprzymierzonymi oraz wpłynie na zatuszowanie spraw górnosląskich.

Przyjazd posła.

BERLIN. (O.) Przybył tutaj poseł niemiecki w Paryżu dr. Meyer.

Lloyd George o przestrzeganiu traktatu.

LONDYN. 9-V. (EE.) W mowie wygłoszonej w Mayntone powiedział Lloyd George, że Polacy zawzięci są, że wszystko traktowali — wesa-

skiemu, mamy więc prawo żądać, mówić premier angielski, iżby Polacy przestrzegali wiernie i ściśle traktat. (Widocznie p. Lloyd George omylił się i pod niewłaściwym adresem skierował swe uwagi. *Przyp. Red.*)

Obrzyliśmy most.

Wkrótce ma być rozpoczęta — jak donoszą z Nowego Jorku — budowa nowego, olbrzymiego mostu, mającego połączyć wyspę Manhattan, na której leży Nowy Jork, z położoną na przeciwległym brzegu rzeki Hudson, Jersey City.

Most ten, mający kosztować dwadzieścia milionów dolarów, obejmować będzie trzy koleje i tramwajowe, drogę dla wozów i chodniki dla przechodniów. Pod względem długości nowy most przewyższy słynny most brookliński, gdyż liczyć ma 8,300 stopów długości, wznosić się zaś będzie na wysokości 150 stop nad powierzchnią rzeki. Most ten, projektowany już roku 1893, byłby wówczas kosztował 40 milionów dolarów. Dziś koszt budowy olbrzymia wzrost pięciokrotnie.

Juda, człowiek — nędzarz, robak pełzający po małym polu swych życiowych pragnień i celów, zostaje nagle olśniony potęgą białych Chrystusów, których zrozumieć nie może i nie potrafi.

„Ale — Judasz pragnie latać, chce wierzyć i wierzyć białe, tak jak jego żona i inni. Młodość do niej i wpływ Jezusa są temi podniętami, które nie mogą zwyciężyć jego małości duchowej, stwarzają rozpacz walki w jego duszy.”

Wiele się w boju człowiek — nędzarz, robak, wolał i jak się świat ideał zmieszcza w małym kłębku, w którym planuje uczucie dla smutku. Płomyk ten gaśnie z jej smutkiem. „Judasza zdradza Chrystus.”

W. ideal przewidywał dramat, przestrzeń i odległość historyczna nie mają żadnego znaczenia. Juda istnieje i działa, w wielu postaciach, a tylko punktem zaczepnym jego tragedii będą inne postacie, inne motywy.

Judasz, taki jakim go odtworzył Rostrowski, daje rysunek kreującemu te role, olbrzymie pole do pojęcia. Znamiennej pełnią postaci tego autora jest jeszcze to, że przez cały ciąg akcji nie zmienia się one zupełnie. Wzrost i przeżywanie niepokoju, nieufności, obawy, podejrliwości, wahania, cierpienia i rozpacz tej nędznej, biednej duszy, to mo-

nych utworów na wilnozielni, w których p. Czesław Wolewiczki stwierdził swoją umiejętność władania instrumentem, oraz rzetelne pojęcie i odczuwanie wykonywanych kompozycji.

Na uznaniu zasłużyła p. Zofia Kułeska, jako akompaniatorka.

I znowu rozpoczęto koncert z opóźnieniem więcej, niż o całą godzinę — cz.

14750 mk.

złożono w administracji „Słowa Wil.” na powołanie śląskich.

Bolesław Eustachiewicz... 3000 mk.
Leon Cwiński... 100
Justo Cwiński... 100
Ogółem wypłynęło dotąd na powyższe cel do kasy Administracji „Słowa Wilenskiego” — 14750 mk.

— Napoleon o Wilnie. „Mucha” podaje następujący dialog p. t. „W Wilnie”:

Napoleon: — A jaką masz politykę, generale?

Żeligowski: — Twoja, Sirel. Com raz wial do garści, tego już nie oddam, choćby mnie nie wieniam jaka Liga chciała lignąć.

— Wańka w prasie kowieńskiej. „Litwa” Kowieńska w nr. 94 broni stanowiska Wańki, przed rozporządzeniem Magistratu, nakazującym mu opuścić, dopatrując się motywów w żądaniach Magistratu takich, jak to, że Wańka jest „jedynym gazeciarzem w Wilnie”, który nie wykrzykuje: „Taryba zdechła”, „10000 litwinów zabitych” itp.

Otóż ów brak „patryjotyzmu” u Wańki spowodował odwołanie Magistratu. — Taka jest konkluzja „Litwy”. „Błogosławieni ubodzy duchem” — można rzec, czytając głupekstwa „Litwy”.

— Szepłatne kursa ogrodnicze. We środę 11-V. o godzinie 5 wiecz., w lokalu gminnym im. E. Orzeszkowej (skwer Orzeszkowej, № 9), rozpoczyna się kurs wykładów bezpłatnych pod tytułem: „Ogrodnictwo w zastosowaniu do małych gospodarstw i ogrodów”. Prelegent p. Józef Pawłowicz, b. dyrektor Wileńskiej szkoły Ogrodniczej. Zapisy na kursy przyjmie Belski w Osłaty Poznańskiej, pokój № 23 w Departamencie Oświaty, Kaukaska 2.

TEATR POLSKI. Sala „Lutnia”.

Występy Ludwika Solskiego. Dziś poraz 4-ci Judasz z Kariothu.

POCZATEK o godz. 8 w.

Wileńskie Słowo

menty, światnie i nieporównanie oddane przez dyrektora Solskiego. Autor dał nam to pozmę głębie gry aktora, aktor zaś rozwinął w całej pełni wielkość swego talentu, rozbił całą potęgą odczucia najdrobniejszych szczegółów ludzkiego psychy. Rachela, żona Judasza grała p. Łodzińska. Jej gra w czwartym akcie dopiero osiągnęła wyjątkowość Racheli. W poprzednich w swej ekstatyce, rozmodnieniu i fanatycznej wierze nie wydała nam się dostatecznie szczerą. Dziś dubluje te role p. Belska. Dobra Magdalena p. Fiszorowa, wygładza w tej roli nabyła, dźwięczność.

— Piotr p. Wolejki, był bezbarwny i zamalo prawdziwy. P. Kempicki jako Jan garł ogółu bardzo starannie, jednak w pewnych momentach dramatycznego napięcia, nie dołagał zupełnie, co można palić za kłopot premiera. Trzej plebsy p. Biskowski, Abramowicz i Nawdar, stworzyli udane postacie, przyczem pierwszy wyróżnił się szczególnie. Pyszna maska Kaifaza miał p. Godlewski. Słowa użycia należały do p. Brickowi-Zalskiego, który jako faryzeusz ujął swą rolę ardentnie i ciekawie. Z resztą za wykład p. Thiele, R. Remba z Tęczyńskiego.

W. L.

„Expres”, niewidziana technika. Cały szereg amerykańsk. zbrodniarzy

„Expres”, niewidziana technika. Cały szereg amerykańsk. zbrodniarzy

Skrzyński Tadeusz ul. oddz. chir. sala II,
Olobry Stanisław huz., oddz. chir. sala II,
Rafelski Maksym huz., oddz. chir. sala II,
Olejnik Stanisław kpr., oddz. chir. sala V,
Wiszniewski Józef kpr., oddz. chir. sala II,
Burzyński Wacław kpr., oddz. wewn. sala I.

„Expres”, niewidziana technika. Cały szereg amerykańsk. zbrodniarzy

Skrzydło legitymował, wydana przez Departament Komunikacji i E. S. przepięknie nocna, przepięknie na przejście tutaj demark. Złoty maty na pobranie Brodów. Złoty żołnierzy, za kwiecień i maj, kaskadę na obłady z kuchi. Metod. M 140, kaskadę kosmetycznej Jugosławii. Kaskadę Kaskadę (urząd). Kaskadę odroczenia z okr. pobor. wil. Złoty maty na pobranie Brodów. Złoty jęz. i kaskadę chłobową na imię Antoniego Gaudela, za miesiąc. Popowska 20. Dobrym now. uwalniać. S.